

متن پرسش

نوحه خوانی و سینه زنی برای حسین. در آیه ۱۲ سوره ممتحنه می‌خوانیم ک پیامبر، شرط قبول بیعت با خود را، پیروی از عرف اسلامی قرار می‌دهد (لا یعصینک فی معروف) ثقة الاسلام کلینی در کتاب کافی ج ۵ ص ۵۲۷ از دو طریق از امام صادق نقل می‌کند که: «لا یعصینک فی معروف، یعنی اینکه برای عزاداری نوحه خوانی و شعرخوانی نکنید، کنار قبور زیاد نمانید، سیاه نپوشید و خودتان را نزنید.» و از امام باقر نقل می‌کند که «پیامبر همین توصیه‌ها را به دخترش فاطمه کرد و فرمود اینها همان معروفی است که الله بآن دستور داده.» علامه مجلسی در مرآة العقول ج ۲۰ ص ۳۵۸ می‌نویسد این حدیث موثق یا صحیح است. همچنین کلینی در کافی ج ۳ ص ۲۲۲ و مجلسی در بحارالانوار ج ۷۹ ص ۸۹ و از امام باقر نقل می‌کند که فرمود: «نوحه خوانی و سینه زنی و واویلا برای مردگان مذموم است.» شیخ صدوق در من لایحضره الفقیه ج ۴ ص ۳۷۶ و ص ۵ و شیخ حر عاملی در وسائل الشیعة ج ۳ ص ۲۷۲ همین روایت را نقل می‌کند. و همچنین از پیامبر اسلام نقل می‌کند که «نوحه خوانی از رسوم جاهلیت است.» و «پیامبر از نوحه خوانی و مصیبت سرایی و آه و ناله نهی کرده» همچنین شیخ قمی در تفسیر قمی ج ۱ ص ۲۹۱ و شیخ مفید در الاختصاص ص ۳۴۳ و سید بروجردی در جامع احادیث شیعه ج ۳ ص ۴۸۸ و البته در خیلی از منابع اهل سنت هم نقل شده که پیامبر اسلام فرموده که نوحه خوانی از رسوم جاهلیت است. شیخ ناصر مکارم شیرازی در کتاب دروس فی الحیاة ج ۱ ص ۴۴ همین روایت امام باقر را نقل می‌کند که پیامبر فرموده نوحه خوانی از رسوم جاهلیت است. و ذیل این روایت اینطور توضیح می‌دهد که «نوحه خوانی از کارهای اشتباهی بوده که در زمان جاهلیت عرب رواج داشته. نوحه خوانی و ماتم سرایی برای حوادث و شدائد فردی و اجتماعی، کاری عبث و بی فایده است که فقط باعث به هدر رفتن امکانات می‌شود.» رج مجلسی در بحارالانوار ج ۵۵ ص ۲۲۶ از پیامبر نقل می‌کند که «چهار رسم از رسوم جاهلی در امت من باقی خواهد ماند؛ افتخار کردن به اصل و نسب، تحقیر دیگران بخاطر خانواده و قومشان، فالگیری و نوحه خوانی. و نوحه خوان اگر توبه نکند در قیامت بیدار می‌شود درحالیکه لباسی سنگین از ماده مذابی که سرد نمی‌شود بر تن دارد که بر تنش می‌چسبد.» این روایت هم در منابع مهم اهل سنت آمده. شهید ثانی در مسکن الفؤاد ص ۹۹ و نوری طبرسی در مستدرک ج ۲ ص ۴۵۲ نقل می‌کنند که پیامبر لعنت کرده کسی را که برای عزاداری نوحه و واویلا کند. با وجود این همه روایت و حدیث، شیعیان با اینکه نوحه خوانی و سینه زنی را جایز نمی‌دانند ولی برای حسین استثناء قائلند: شیخ حر عاملی در کتاب الفصول المهمة ج ۳ ص ۴۱۳ می‌نویسد (ادعا می‌کند): «احادیث زیادی هست از امام معصوم که می‌فرماید نوحه و زاری مکروه

است مگر برای حسین.» سوالاتی که مطرح می‌شود اینست که: ۱. چرا پیامبر این استثناء را خودش نگفته؟ مگر کسی می‌تواند بعد از آیه ی قرآن و حکم صریح پیامبر، حکم جدیدی صادر کند؟ تعریف بدعت در اسلام چیست؟ ۲. اگر فقط حسین استثناست، چرا شیعیان برای فاطمه و رقیه و ابولفضل و دیگران نیز نوحه و عزا می‌کنند؟ ۳. خود حسین هم این دستور پیامبر را تایید کرده: شیخ مفید در کتاب الارشاد ج ۲ ص ۹۴ و سیدبن طاووس در کتاب الملهوف ج ۱ ص ۱۴۱ و شیخ بحرانی در العوالم ص ۲۴۶ و نوری طبرسی در مستدرک الوسائل ج ۲ ص ۴۵۲ نقل می‌کند که حسین، خواهرش و خانواده اش را قسم داده که بعد از مرگ من نوحه و ماتم و خودزنی نکنید. حتی امام صادق هم که بعد از امام حسین آمده، همین‌را تایید کرده؛ بعنوان مثال، محدث نوری در کتاب المستدرک ج ۲ ص ۴۵۶ نقل می‌کند که امام صادق نیز اهل خود را از عزاداری و نوحه و ماتم برای مرگش نهی شدید کرده. همچنین روایات زیادی از خود حسین و امامان بعد از او در نهی از نوحه و خودزنی نقل شده. ۴. شاید کسی از مرگ عزیزش بی اختیار نوحه کند و این قابل درک باشد ولی اینکه یک رسم جاهلی تبدیل به رسم و آئین اسلامی شیعی بشود و بعنوان شعائر و مراسم عبادی قرار گیرد و ثواب زیادی هم داشته باشد، قابل درک نیست. پس سوالی که تکرار می‌شود اینست که بدعت در اسلام چیست و چه تعریفی دارد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: آری! آن نوحه و حنین و واویلابی که در روایات نفی شده برای مرگ عزیزان، غیر از این نوع عزاداری است که برای حضرت اباعبدالله «علیه‌السلام» به عنوان شهید انجام می‌شود که نوعی احساس حضور در تاریخی است که امام و شهدا آغازگر آن تاریخ هستند در مقابل ظلم ظالمان. موفق باشید